

Notat N – oppfølging forventet

Til:

Birgit Espejord Jensen
Hanne Luthen
Kjell Haugen
Kari Anne Birkeland
Ørnulf Halmrast
Truls Johannessen
Vibeke Hein Bæra
Gaute Ivar Bjøru

TOLKNING- SAKKYNDIG KONTROLL AV SKOGSMASKINER

Bakgrunnen for avklaringen:

I en tilsynssak varslet Arbeidstilsynet Midt-Norge pålegg om sakkyndig kontroll fordi en virksomhet ikke kunne dokumentere at en lassbærer hadde gjennomgått årlig sakkyndig kontroll etter forskrift om bruk av arbeidsutstyr av 26. juni 1998 nr 608 (bruksforskriften) § 53.

I tilbakemeldingen fra virksomheten ble det vist til et brev fra Direktoratet for Arbeidstilsynet datert 14. februar 2002, hvor Direktoratet uttalte at hogstmaskinene ikke var lagt under kapittel IX i bruksforskriften om sakkyndig kontroll av arbeidsutstyr. Direktoratet begrunnet dette bl.a. med at konstruksjonene og bruken av disse maskinene har vært annerledes enn for konvensjonelle kraner, samt at en risikobasert vurdering av dette utstyret tilsa at anvendelsen av § 14 i bruksforskriften om periodisk kontroll var en tilfredsstillende ordning for disse maskinene.

Arbeidstilsynet har nå funnet behov for å komme med en presisering av gjeldende rettstilstand på området, fordi en ser at Direktoratets begrunnelse i brev av 14. februar 2002, ikke har rettslig forankring i bruksforskriften § 53 første strekpunkt.

Rettstilstanden og praksis frem til i dag:

Arbeidstilsynet har gjennomgått bruksforskriften og praktiseringen av regelverket vedrørende sakkyndig kontroll av arbeidsutstyr for løfting av hengende last.

I et brev fra Maskinentreprenørenes forbund datert 25. februar 2002 til Direktoratet for Arbeidstilsynet, vises det til at den kontrollen med lassbærere og hogstmaskiner skjer i forbindelse med serviceavtaler med leverandører. Slike servicer blir som regel utført flere ganger i året. I tillegg viser den aktuelle sak fra Midt-Norge at Direktoratets tolkning i brev av 14. februar 2002 fortsatt blir lagt til grunn av eierne av disse maskinene.

Den gjennomgangen Arbeidstilsynet nå har foretatt viser at praksisen på området ikke er i samsvar med Arbeidstilsynets tolkning av regelverket i dag. Praksisen viser at hogstmaskiner og lassbærere ikke gjennomgår årlig sakkyndig kontroll etter bruksforskriften § 53, men periodiske kontroller

etter bruksforskriften
§ 14.

Dagens tolkning av rettstilstanden og praksis:

Reglene om kontroll av arbeidsutstyr følger av bruksforskriften § 14 og kapittel IX om sakkyndig kontroll. Bruksforskriften bygger på EU-direktiv 89/655/EØF om minimumskrav til sikkerhet og helse ved arbeidstakeres bruk av arbeidsutstyr i arbeid, og senere endringsdirektiver. Reglene om sakkyndig kontroll er særnorske regler som gjelder i tillegg til kravene i EU-direktivet.

I bruksforskriften § 53 heter det at:

"Følgende arbeidsutstyr skal ha sakkyndig kontroll utført av sakkyndig virksomhet:

- arbeidsutstyr for løfting av hengende last
- løfteredskap
- løfte- og stablevogner for gods
- masseforflyttingsmaskiner med større effekt enn 15 kW (20,4 hk)
- arbeidsutstyr på bergingsvogner
- personløftere
- hengestillas
- klatrestillas for høyder over 3 meter
- studio- og scenerigger
- byggeplassheiser
- trallbaner".

Forskriften er på dette området uttømmende og forskriften hjemler ingen unntak fra bestemmelsen. Når et arbeidsutstyr omfattes av bestemmelsen, har Arbeidstilsynet ikke rettslig grunnlag til å unnta arbeidsutstyret fra kravet til årlig sakkyndig kontroll.

Arbeidstilsynet har sett på hvorvidt hogstmaskiner og lassbærere skal tolkes inn under bestemmelsens første strekpunkt om "arbeidsutstyr for løfting av hengende last", og som en følge av det, har krav til årlig sakkyndig kontroll etter bruksforskriften § 53.

Begrepet "arbeidsutstyr for løfting av last" er definert i bruksforskriften § 2 som en maskin som er konstruert for løfte- og senkeoperasjoner. Arbeidstilsynet er av den oppfatning at både hogstmaskiner og lassbærere er kjøretøy/tilhengere som er utstyrt med maskiner som er konstruert for løfte- og senkeoperasjoner (kraner). Arbeidstilsynet er av den oppfatning at disse maskinene under arbeidsprosessene håndterer hengende last.

Arbeidstilsynet vil med dette presisere at både hogstmaskiner og lassbærere har maskiner som anses som arbeidsutstyr for løfting av hengende last, og utstyret skal derfor gjennomgå årlig sakkyndig kontroll etter bruksforskriften § 53.

Arbeidstilsynets oppfølging/reaksjon ved tilsyn:

Ved tilsyn må det kunne fremlegges dokumentasjon på gjennomgått årlig sakkyndig kontroll etter reglene i bruksforskriften §§ 53 og 57.

Hvis dette ikke kan dokumenteres, vil det med hjemmel i forvaltningsloven § 16 varsles pålegg om at virksomheten må sørge for at sakkyndig kontroll av maskinen blir gjennomført i tråd med bruksforskriften § 53 første strekpunkt. Varsel om pålegg vil bli fulgt opp med vedtak om pålegg på vanlig måte.

Med hilsen
Arbeidstilsynet Midt-Norge

Arne M. Feragen
regiondirektør
(sign.)

Torgeir Alvsåker
tilsynsleder
(sign.)

Kopi:
Ann-Sofi B. Domås Arbeidstilsynet Nord-Norge